

Jaarverslag Voor- en Vroegschoolse Educatie (VVE)

2020

W.M.M. Verschoor
november 2021

Inleiding

Eind 2019 hebben alle scholen in Hattem, de gemeente Hattem, de bibliotheek Noord Veluwe, V érian en de aanbieder van voorschoolse educatie (Partou) een convenant getekend waarin onder andere resultaatafspraken met betrekking tot VVE zijn vastgelegd.

Dit is het eerste jaarverslag en zodoende ook een 0-meting. De gegevens over 2020 zijn voor dit verslag verzameld en bestudeerd, met soms al een doorkijkje naar 2021.

Deze resultaatafspraken die in het convenant zijn vastgelegd, zijn als volgt:

Afspraken met betrekking tot bereik:

De betrokken partijen streven naar een bereik van minimaal 90%, dit wil zeggen dat van alle kinderen die jaarlijks een vve indicatie krijgen, tenminste 90% start met voorschoolse educatie.

Inhoudelijk resultaat:

De schoolbesturen en de gemeente Hattem streven er naar dat 90% van de kinderen met een vve-indicatie, en daadwerkelijk gebruik hebben gemaakt van vve-aanbod, aan het einde van groep 2 de gemiddelde landelijke groei van kinderen tussen 2,5 en 6 jaar in de receptieve woordenschatontwikkeling evenaren.

Resultaat met betrekking tot ouderbetrokkenheid:

90% ouders van de geïndiceerde vve-kinderen worden bereikt met passende ondersteuning voor het bieden een (meer) (taal)rijke thuisomgeving. Een ouder is bereikt wanneer zij op de hoogte zijn van het aanbod op taal en ouders in Hattem en zijn doorverwezen waar nodig.

1. Resultaten 2020

Alle zes de scholen, Partou, V érian, gemeente Hattem (in de persoon van de gemeentelijke logopediste) en de bibliotheek Noord Veluwe hebben ieder op hun vlak de gegevens aangeleverd over 2020.

Bereik

In 2020 zijn er door V érian 18 kinderen geïndiceerd voor VVE, waarvan er 9 in 2020 kunnen starten en 9 in 2021. Dit heeft te maken met het moment van indicatie (rond 2 jaar) en het aanvangsmoment van VVE (2,5 jaar).

Van de kinderen die in 2020 konden starten met VVE, zijn er 7 daadwerkelijk gestart (bereik van 78%). De 2 die van het aanbod hebben afgezien, maakte er 1 al gebruik van kinderdagopvang en 1 had een andere reden om niet deel te nemen. Van de 9 kinderen die in 2021 konden starten met VVE, zijn er 8 gestart (een bereik van 89%). Degene die geen gebruik heeft gemaakt van het aanbod, maakt wel gebruik van 1 dag peuterspeelzaal.

Doordat de aantallen laag zijn in Hattem, heeft het afzien van deelname aan het VVE programma van één kind een groot effect op het percentage. In de resultaatafspraken hebben we afgesproken dat minimaal 90% deelname aan de voorschoolse educatie het streven is. In 2020 bereiken we 78% en in 2021 89%, maar in absolute aantallen is dit een verschil van één kind.

De basis waarop de indicatie is afgegeven is voornamelijk de omgevingsanalyse en/of de (lage) opleiding van de ouder(s).

Op de scholen zijn er in 2020 30 kinderen in groep 1 en 2 met een VVE indicatie. De verdeling over de scholen ziet er als volgt uit, waarbij opvalt dat De Vlonder en Het Palet veruit de meest leerlingen hebben met een VVE indicatie.

	2020
Sint Andreasschool	3
Van Heemstraschool	3
OBS Palet	9
J. Jasperschool	2
OBS de Vlonder	12
GBS de Zaaier	1
TOTAAL	30

Ook is er gekeken naar alle leerlingen van groep 1 en 2, dus met en zonder VVE indicatie, en wie daarvan een verlenging krijgt. En dus langer 'kleutert'.

	vve	niet-vve
Sint Andreasschool	1	0
Van Heemstraschool Christelijk Daltononderwijs	0	0
OBS Palet	1	2
J. Jasperschool	0	4
OBS de Vlonder	1	0
GBS de Zaaier	0	0
TOTAAL	3	6

Uit gegevens blijkt niet dat vve kinderen langer kleuteren. Er is geen signaal dat hun (risico) op achterstand onvoldoende ingelopen is, of zonder vertraging over te gaan naar groep 3. Interessant is om te bekijken of we in de toekomst uit de gegevens kunnen halen waarom de kinderen destijds geen indicatie hebben gekregen. Belangrijk is nog wel om na te gaan welke maatstaf de verschillende scholen hebben gehanteerd om te bepalen of een kind langer 'kleutert'. Het uitgangspunt bij het aanleveren van de gegevens was dat als je als school vindt dat de kleutertijd van het kind verlengd wordt, dat ook zo is. Dit uitgangspunt is gekozen omdat er vanuit de PO raad geen peildatum meer wordt gehanteerd (voorheen 1-10 of 1-1) maar dat er gekeken wordt naar de ontwikkeling.

2. Inhoudelijk resultaat

De gemeentelijke logopediste volgt en toetst alle kinderen met een VVE indicatie, zowel in de peuteropvang en op de basisschool (tm groep 2). De toetsing vindt plaats aan de hand van de Peabody Test waarbij de receptieve woordenschat wordt getoetst. Dit zijn woorden die het kind wel begrijpt, maar (nog) niet gebruikt.

Kinderen worden getoetst aan het begin en het eind van de voorschoolse periode (2,5 jaar en 4 jaar) en aan het einde van de vroegschool (6 jaar).

Deze manier van toetsen is gestart vanaf het schooljaar 2018/2019. Maar door de coronapandemie waar we vanaf maart 2020 mee te maken hebben, is het niet mogelijk geweest om alle kinderen te zien en te toetsen. Ook is de VVE peutergroep en zijn de basisscholen veel dicht geweest, waardoor

het VVE programma en het toetsen in de knel is gekomen. Ook is het zo dat door de pandemie veel kinderen nog maar één keer gezien zijn door de gemeentelijke logopediste, waardoor nog niet vast te stellen is of er groei zichtbaar is in de ontwikkeling van de woordenschat.

De pandemie heeft voor de doelgroepkinderen een groot (negatief) effect gehad. Doordat ze veel thuis waren, kon er niet of minder gespeeld worden met (Nederlands sprekende) kinderen, wat doorgaans een zeer positief effect heeft op de taalontwikkeling. En zeker wanneer de ouders van buitenlandse afkomst zijn en thuis geen Nederlands spreken en dus bijvoorbeeld ook niet voorlezen in het Nederlands, kan dat een negatief effect hebben gehad op de taalontwikkeling.

Nu is alleen deelname aan het VVE programma geen garantie dat het doel wordt bereikt dat kinderen zonder taalachterstand aan groep 3 beginnen. Het is belangrijk om te onderkennen dat ook de inzet van de ouders en de omgeving, het opvolgen van de adviezen die ouders krijgen en het niveau van het kind van grote invloed zijn op het resultaat.

In onderstaande tabel zijn de resultaten van het toetsen door de gemeentelijke logopediste te zien. Er is hier gekeken naar de kinderen die daadwerkelijk gezien en getoetst zijn. De tabel laat zien hoeveel leerlingen een achterstand hebben ten opzichte van de norm/de gemiddelde leeftijdsgenoot, hoeveel leerlingen op leeftijdsniveau score en hoeveel leerlingen een voorsprong hebben ten opzichte van leeftijdsgenoten. We zien dat zowel aan het einde van de peuter- als aan het einde van de kleutertijd ongeveer 40% van de kinderen geen achterstand (meer) heeft ten opzichte van leeftijdsgenoten. Ongeveer 60 procent van de leerlingen heeft dit nog wel.

Tabel 1: Scores woordenschat begin eind peutertijd en eind kleutertijd:

	Aantal kinderen met een meting in 2020	Achterstand	Op niveau	Voorsprong
Eind peutertijd	8	5 (62,5%)	3 (37,5%)	0
Eind kleutertijd	14	8 (57%)	6 (43%)	0

In tabel 2 is weergegeven hoe de gemeentelijke logopediste de doorgemaakte groei waardeert. Het kan zijn dat vanuit de toets blijkt dat een kind nog een achterstand heeft, maar dat een kind toch wel een groei heeft doorgemaakt die boven verwachting is, gelet op bijvoorbeeld individuele omstandigheden (zoals de coronapandemie, achtergrond van de ouders en de mate waarin ouders in staat zijn hun kind te helpen (omdat zij de Nederlandse taal bijvoorbeeld niet machtig zijn)). De resultaten laten zien dat in de peutertijd 62,5% groeit naar of boven verwachting en in de kleutertijd is dit 77%. Van de kinderen die de gehele periode van voor- en vroegschoolse educatie in beeld waren (2,5 – 6 jaar) maakt zelf 100% een groei door die naar of boven verwachting is.

Tabel 2: Oordeel over de doorgemaakte groei

	Aantal kinderen met een oordeel in 2020	Onder verwachting	Naar verwachting	Boven verwachting
Gedurende peutertijd/voorschoolse periode	8	3 (37,5%)	1 (12,5%)	4 (50%)
Gedurende kleutertijd/voegschoolse periode	13	3 (23%)	9 (69%)	1 (8%)

Gedurende peuter- en kleutertijd / voor- en vroegschoolse periode	7	0	4 (57%)	3 (43%)
---	---	---	---------	---------

Belangrijk om te vermelden is dat Hattem kleine aantallen kent en dat hierdoor percentages al snel uiteen lopen.

3. Resultaat met betrekking tot ouderbetrokkenheid

In 2020 zijn er in Hattem 125 kinderen geboren. Slechts 26 ouders hebben een Boekstartkoffertje bij de bibliotheek opgehaald. Bij de geboorte krijgen ze hiervoor via het CJG een brief in het digitale kinddossier. Dit zijn we vanaf 2019 zo gaan doen, voorheen stuurden we als gemeente hierover een brief direct aan de ouders. Door dit tegenvallende resultaat hebben we het proces al wat herzien en krijgen jonge ouders bij hun eerste bezoek aan het consultatiebureau een brief met bon om het Boekstartkoffertje op te halen. Begin 2022 kan nagegaan worden of dit tot betere resultaten leidt.

Ook zijn er in de loop van 2021 nieuwe afspraken gemaakt met Partou en VluchtelingenContact Hattem (VCH) over het bevorderen van ouderbetrokkenheid. Zo zal Partou alle ouders die voor een intake komen voor een kind met een VVE indicatie, ook gewezen worden op de mogelijkheid van de Voorleesexpress. En VCH zal alle bestaande en nieuwe gezinnen hierop wijzen en, met toestemming van de ouders, hiervoor aanmelden.

Daarnaast is in de werkgroep VVE de Voorleesexpress en aanmeldprocedure hiervoor besproken, zodat ook de scholen dit kunnen inzetten waar nodig.

4. Conclusie

De afgelopen jaren hebben we als gemeente fors ingezet op het verbeteren van de kwaliteit van het VVE programma en de betrokkenheid van alle partijen te vergroten. Met elkaar hebben we veel voor elkaar gekregen. Zo is er een werkgroep die twee maal per jaar samenkomt. Hierdoor zijn de lijnen tussen de voor- en vroegschool en de JGZ weer kort en weet men elkaar snel te vinden. Ook werken alle partijen met eenzelfde overdrachtsformulier en vindt er een warme overdracht plaats tussen de kinderopvang en de basisschool. De bibliotheek biedt extra ondersteuning voor de gezinnen thuis en daarbij is VluchtelingenContact een belangrijke schakel. Doordat de gemeentelijke logopediste is ingezet voor het volgen en toetsen van alles kinderen met een VVE indicatie, komt er meer zicht op de resultaten.

Dit jaarverslag is, zoals gezegd, een 0-meting. En door de coronapandemie helaas minder compleet dan verwacht. Maar al met al zijn er belangrijke stappen gezet in de structuur rondom VVE waardoor er een goede basis is gemaakt. De komende jaren gaan we dit met elkaar verder vormgeven en uitbouwen.